

ПРЕДЛАГАЧ: Владата на Република Северна Македонија

ПРЕТСТАВНИЦИ: м-р Гордана Димитриеска Кочоска, министер за финансии и

проф. д-р Николче Јанкуловски, заменик на министерот за финансии

ПОВЕРЕНИЦИ: д-р Андриана Матлиоска, државен секретар во Министерството за финансии

Аница Иваноска Стрезовски, државен советник во Министерството за финансии и

Тања Трипунова, државен советник во Министерството за финансии

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
за изменување на Законот за буџети, по скратена постапка

Скопје, декември 2025 година

ВОВЕД

I. ОЦЕНКА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Предмет на уредување на Законот за буџети е постапката за изготвување, донесување и извршување на Буџетот на Република Северна Македонија и буџетите на единиците на локалната самоуправа и на Градот Скопје и известувањето за извршувањето на истите, фискалните правила, среднорочното буџетско планирање, управувањето со средствата на државата и општините, следењето на финансиските резултати на јавните претпријатија и трговските друштва основани од државата и општините и од нив основаните трговски друштва, фискалната одговорност и основите на интегрираниот информационен систем за управување со јавните финансии.

Со предложеното решение се врши усогласување на одредбите од Законот за буџети со системските правила што произлегуваат од Законот за административни службеници. Поаѓајќи од статусот на државни службеници на вработените во стручната служба на Фискалниот совет, се предвидува нивниот статус, вклучително и платите и надоместоците, да се уредуваат согласно Законот за административни службеници и прописите донесени врз негова основа. Поради тоа, одредбата од член 11-а се брише поради потребата од целосно усогласување со системското уредување на платите на административните службеници, при што дополнително и посебно пропишување на нивните плати во Законот за буџети не е системски оправдано.

Исто така со предложеното решение се одлага примената на Законот за буџети од 1 јануари 2028 година поради потребата од воспоставување на интегрираниот информационен систем за управување со јавните финансии.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА

Предложеното законско решение се заснова на начелата на ефикасност, економичност и рационалност во трошењето на буџетските средства.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Предлогот на закон за изменување на Законот за буџети, нема да предизвика фискални импликации врз Буџетот на Република Северна Македонија.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ И НАЧИН НА НИВНОТО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, КАКО И ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведување на предложениот закон не се потребни финансиски средства.

V. СКРАТЕНА ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Со оглед на тоа што се исполнети случаите утврдени во членот 175 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, овој Предлог на закон се предлага да се донесе по скратена постапка.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА БУЏЕТИ

Член 1

Во Законот за буџети („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.203/22, 76/24 и 272/24) во член 11 ставот (19) се менува и гласи:

„Стручната служба на Фискалниот совет се состои од четири аналитичари за стручна работа и двајца вработени за административно-техничка поддршка на работата на Фискалниот совет. Внатрешната организација и описот на работните места се утврдуваат со подзаконски акт, кој го донесува Фискалниот совет. На вработените во Стручната служба на Фискалниот совет ќе се применуваат одредбите од Законот за административни службеници.”

Член 2

Членот 11-а се брише.

Член 3

Во член 122 зборовите „1 јануари 2026 година“ се заменуваат со зборовите „1 јануари 2028 година“.

Член 4

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

Со член 1 од Предлогот на закон за изменување на Законот за буџети се врши измена на член 11 став (19) од Законот за буџети („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.203/22, 76/24 и 272/24), со што се утврдува структурата на стручната служба на Фискалниот совет и се прецизира дека внатрешната организација и описот на работните места ќе се уредуваат со Правилник донесен од Фискалниот совет. Истовремено, се утврдува дека статусот на вработените во стручната служба на Фискалниот совет, како административни службеници, веќе е уреден со Законот за административни службеници и со прописите донесени врз негова основа. Ова решение е системски оправдано, бидејќи поаѓајќи од статусот на државни службеници на овие вработени, нивните плати и надоместоци треба да бидат опфатени со општите правила утврдени со Законот за административни службеници, наместо посебно да се уредуваат во Законот за буџети.

Со член 2 се брише член 11-а од Законот за буџети. Ова решение произлегува од потребата за усогласување со Законот за административни службеници, односно поради тоа што дополнително и посебно уредување на висината на платите на вработените во Фискалниот совет во Законот за буџети не е системски оправдано, бидејќи нивниот статус веќе е регулиран преку системскиот закон.

Со член 3 се врши измена на член 122 со која рокот за целосно отпочнување на примената на Законот за буџети се пролонгира од 1 јануари 2026 година на 1 јануари 2028 година.

Со член 4 се уредува дека Предлогот на закон за изменување на Законот за буџети влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Предложените одредби се меѓусебно поврзани и како такви прават правна целина и се применливи.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со Предлогот на закон за изменување на Законот за буџети се врши измена на член 11 став (19) од Законот за буџети („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.203/22, 76/24 и 272/24) се вршат измени на одредбите од постојниот Закон со кои се уредува структурата и организацијата на стручната служба на Фискалниот совет, при што се појаснува дека статусот на вработените како административни службеници веќе е уреден со Законот за административни службеници и со прописите донесени врз негова основа. Со тоа се отстранува потребата од посебно уредување на нивните плати во Законот за буџети, поради што се брише членот 11-а. Дополнително, се пролонгира рокот за отпочнување на целосната примена на Законот за буџети од 1 јануари 2028 година.

ТЕКСТ НА ОДРЕДБИ ОД ЗАКОНОТ ШТО СЕ ИЗМЕНУВААТ

Член 11

Фискален совет

(1) Фискалниот совет е независно тело кое врши активности од својот делокруг и надлежност, определени со овој закон и за својата работа одговара пред Собранието на Република Северна Македонија.

(2) Фискалниот совет на независна, објективна и професионална основа, изработува анализи и мислења за:

1. макроекономските и фискалните претпоставки користени за изработка на

Буџетот на државата и фискалната стратегија;

2. фискалната стратегија, Буџетот на државата, Измената и дополнувањето на

Буџетот на државата, Полугодишниот извештај за реализација на буџетот,

Завршната сметка на Буџетот и друга документација поднесена пред Собранието на Република Северна Македонија или објавена согласно со овој закон;

3. фискалните ризици и веројатноста на исполнување на Буџетот на државата и фискалната стратегија;

4. исполнувањето на фискалните правила од овој закон, како и за ризиците за отстапување од фискалните правила;

5. настанувањето на исклучителни околности кои водат до привремено отстапување од примената на фискалните правила согласно со членот 10 став (6) од овој закон, како и за условите за привремено отстапување за инвестиции согласно со членот 10 став (7) од овој закон;

6. спроведувањето корективни мерки наведени во членот 10 ставови (4) и (8) од овој закон.

(3) Фискалниот совет може, на сопствена иницијатива, односно на барање на Владата на Република Северна Македонија или Собранието на Република Северна Македонија да изработи и анализи и мислења за фискалните ефекти на одделни предлог-закопи, како и за други прашања во делот на фискалната политика и управувањето со јавните финансии.

(4) Анализите и мислењата на Фискалниот совет од ставот (2) на овој член се составен дел на соодветните документи при поднесувањето до Владата на Република Северна Македонија или Собранието на Република Северна Македонија на разгледување и усвојување. Доколку постојат забелешки во анализите и мислењата на Фискалниот совет, Владата на Република Северна Македонија, преку Министерството за финансии, задолжително треба да подготви одговор во кој ќе се образложат причините за отстапувањата од анализите и мислењата на Фискалниот совет, кој е, исто така, составен дел на соодветниот документ.

(5) Сите анализи и мислења на Фискалниот совет се објавуваат на неговата веб-страница, во најкраток можен рок.

(6) Фискалниот совет се состои од три члена, при што по еден член предлага Македонската академија на науките и уметностите (МАНУ), Државниот завод за ревизија и Народната банка на Република Северна Македонија, а ги именува Собранието на Република Северна Македонија. Мандатот на членовите на Фискалниот совет е шест години, без право на повторен реизбор.

(7) Институциите од ставот (6) на овој член, можат да распишат јавен оглас за пријавување на заинтересирани лица кои ги исполнуваат условите предвидени со овој закон за членови на Фискалниот совет.

(8) Членовите на Фискалниот совет во својата работа дејствуваат самостојно, независно и непристрасно во согласност со највисоките професионални и етички стандарди. Ставовите кои членовите ги изнесуваат во работата на Фискалниот совет или при јавни настапи поврзани со активностите на Фискалниот совет, не претставуваат став на институциите кои ги предложили или институциите со кои се поврзани.

(9) Член на Фискалниот совет може да биде лице, државјанин на Република Северна Македонија, кое има соодветна репутација, најмалку високо образование и најмалку десет години соодветно професионално или академско искуство на полето на економијата, јавните финансии,

сметководство и ревизијата или друга сродна област.

(10) Член на Фискалниот совет не може да биде лице:

1. на кое со правосилна судска пресуда му е изречена казна или прекршочна санкција, забрана за вршење професија, дејност или должност;
2. кое е пратеник во Собранието на Република Северна Македонија, член на Владата на Република Северна Македонија, вработен во буџетски корисник или во друг јавен субјект на државно или на локално ниво;
3. кое е член на органи на политичка партија или бил носител на јавна функција во претходните пет години;
4. по исклучок на точка 2 на овој став, член на Фискалниот совет може да биде универзитетски професор или вработен, односно ангажиран во научноистражувачка институција или времено ангажиран во меѓународна финансиска институција.

(11) Функцијата претседател или член во Фискалниот совет престанува под следниве услови:

1. со истекот на мандатот;
2. во случај на смрт;
3. во случај на оставка, поднесена со претходно писмено известување до Собранието на Република Северна Македонија во рок не пократок од еден месец од денот на известувањето;
4. во случај на разрешување.

(12) Претседателот или член на Фискалниот совет се разрешува доколку:

1. престане да исполнува некои од критериумите за именување за член на Фискалниот совет утврдени во ставот (9) на овој член;
2. не е во можност да ги извршува задачите поради телесна или ментална неспособност која трае повеќе од три месеци;
3. не ги извршува должностите во Фискалниот совет во последователен период од најмалку два месеца и
4. ја изгуби деловната способност.

(13) Одлука за разрешување член на Фискалниот совет донесува Собранието на Република Северна Македонија, на предлог на 20 пратеници, а по претходно писмено известување за причините за разрешување, доставено до Собранието на Република Северна Македонија од соодветната институција од ставот (6) на овој член.

(14) Испразнето место во Фискалниот совет се пополнува најдоцна во рок од 60 дена со именување нов член на Советот со мандат од шест години, на предлог на соодветната институција од ставот (6) на овој член.

(15) Фискалниот совет донесува програма за работа и донесува одлуки со мнозинство од своите членови.

(16) Членовите на Фискалниот совет избираат претседател на Фискалниот совет. Претседателот на Фискалниот совет го претставува, управува и ја организира работата на Фискалниот совет.

(17) Членовите на Фискалниот совет ги вршат своите активности во Советот без засновање работен однос. За нивната активност во Фискалниот совет им се утврдува месечен надоместок на нето-основа во висина од две нето просечни плати исплатени во Република Северна Македонија во текот на претходната година.

(18) Работите поврзани со стручните и административно - техничките активности за потребите на Фискалниот совет ги врши Стручна служба на Фискалниот совет. Стручната служба на Фискалниот совет има својство на правно лице со седиште во Скопје. Со работата на Стручната служба раководи раководител на Службата, кој ја претставува и ја застапува. Раководителот на Службата се избира од редот на вработените во Службата, од страна на членовите на Фискалниот совет и за својата работа одговара пред нив.

(19) Стручната служба на Фискалниот совет се состои од четири аналитичари за стручна и двајца вработени за административно-техничка поддршка на работата на Фискалниот совет. Внатрешната организација и описот на работните места се утврдуваат со Правилник, кој го донесува Фискалниот совет.

(20) Средствата за функционирање, вклучително и материјалните трошоци, на Фискалниот совет

се обезбедуваат од Буџетот на Република Северна Македонија на предлог на Фискалниот совет и истиот самостојно одлучува за користењето на обезбедените средства.

(21) На почетокот од воспоставувањето на Фискалниот совет Владата е должна да обезбеди просторни и технички услови за непречено извршување на задачите од делокругот на активности на Фискалниот совет за најмалку една година.

(22) Со цел подготовка на анализите и мислењата во рамки на својот мандат, Фискалниот совет има право на пристап до сите релевантни информации и податоци од буџетските корисници и други јавни субјекти на државно и на локално ниво. Сите јавни субјекти се должни да ги обезбедат бараните информации и податоци во рок од 15 дена од приемот на барањето од Фискалниот совет. Фискалниот совет има право јавно да ги објави јавните субјекти кои не се придржуваат до овие одредби.

(23) Фискалниот совет и секој негов член е одговорен пред Собранието на Република Северна Македонија за остварување на задачите пропишани со овој закон.

(24) Фискалниот совет поднесува до Собранието на Република Северна Македонија извештај за својата работа најмалку еднаш годишно до крајот на мај во тековната година за претходната година. Извештајот, кој вклучува и извештај за управувањето со средствата од ставот (20) на овој член, се објавува на вебстраницата на Фискалниот совет.

Член 11-а

(1) Платите на вработените во Стручната служба на Фискалниот совет, односно на раководителот и аналитичарите се уредуваат врз основа на следниве коефициенти и тоа за:

1) Раководителот на Стручната служба на Фискалниот Совет, коефициент 3,40 и

2) Аналитичари на Стручната служба на Фискалниот Совет, коефициент 3,10.

(2) Вредноста на основицата ја утврдува Фискалниот Совет во рамките на утврдениот буџет на Стручната служба на Фискалниот совет.

(3) Исплатата на плата на административните службеници, кои не вршат стручни работи поврзани со работата на Фискалниот совет се врши согласно со Законот за административните службеници.

Член 122

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 јануари 2026 година, освен одредбите од членот 121 од овој закон.